

EL LLENGUATGE

8/XII/1976

Capses i calaixos

A mants de disposar d'un lloc per a cada cosa, podríem dir que els catalans, a més de caixes tenim capses, i a més de caixons, calaixos. Però aquest variat esquema de receptacles es veu força sovint reduït en un cinquanta per cent, perquè ja comencen a ésser colla els qui, sota la influència del castellà, prescindeixen sistemàticament de les capses i els calaixos i es refereixen únicament a les caixes i als caixons.

La caixa, en primer lloc, és més gran que la capsa, sense que, naturalment, es pugui establir una grandària ben definida que serveixi de límit. Però no hi ha dubte que en tota mena d'embalatges es tracta de caixes i que, per exemple, el transport de fruita —préssecs, pomes, taronges— es fa en caixes. També són caixes les anomenades fortes o de cabals. La capsa, en canvi, ultra ésser més petita, si bé també pot ésser de fusta, com la majoria de les caixes, més usualment és de cartó o de llauna, o d'algun altre material. Els diversos exemples de capses —segons el contingut— que indica el diccionari no ofereixen cap dubte: capses de llumins, de bombons, de píndoles, de pastilles, de colors i de compassos, als quals afegiríem les capses de sabates. Si diem que hem de transportar una caixa de capses de colors, per exemple, la cosa es més clara que l'aigua. Pel que fa a la diferència entre el caixó i el calaix, no cal escarrassar-se gaire a explicar-la: els calaixos són els caixons corredissos dels mobles, com ara taules, armaris, bufets i, naturalment, calaixeres.

La paremiologia ens recorda també l'existència de capses i calaixos i ens en confirma l'ús popular: Semblar que algú surti de la capsa. Ésser, algú, una capsa tancada. Tenir una cama al calaix. No fer ni cinc de calaix. Carrers mullats, calaixos eixuts.

ALBERT JANE